

Julie Damlunds prædiken 14. søndag efter trinitatis

Taler

Julie Damlund
Præst

Dato

10. september 2023

Sted

Lundehus Kirke

*En kvinde blev natten til i dag
tvangsdeporteret og fjernet fra
sit halvandetårige barn
i en lejr i Danmark
Leder efter forklaringer i nyhederne
men ingen skriver om det
Ingen vil høre om det, fortæller en journalist
Jeg skriver denne sætning i noter på telefonen:
Se på de urene sorger
Natten til i dag blev trygheden inddraget.*

Det knager i fugerne på den gamle trætte verden. Kloden sukker, mennesker søger lys og lindring, finder ikke altid. En ny generation prøver på at finde nye måder at være til på, et nyt sprog, men hvordan gøre sig fri af det gamle, uden at man i virkeligheden kommer til at optegne de konturer, man søgte at forandre?

Meget ved vi godt. Det er ikke svært at se uretfærdighederne, at se problemerne. Alligevel er det som om vores jordklode og dens mennesker, er bundet af en uheldsvanger logik. En fornemmelse af lovmæssighed; af at det ikke kan være anderledes, fordi det, som bestemmer slagets gang, er så meget større end det enkelte menneske.

Paulus' ord om det gode, som han vil, men ikke gør føles som talt lige ind i tiden.

Jeg begyndte med at læse et digt af Mirian Due; et digt, der næsten ikke lyder som et digt fordi det blot er en konstatering. ”En kvinde blev natten til i dag tvangsdeporteret og fjernet fra sit halvandetårige barn i en lejr i Danmark”. Det

skete, det var en hændelse, et sted i Danmark, men det er ikke en information, som bryder igennem nyhedsstrømmen ”Ingen vil høre om det, fortæller en journalist”.

Ingen vil i hvert tilfælde høre om det, uden at pakke det ind i årsager og virkninger; argumenter, der hænger logisk sammen, men hvor de mennesker, det hele drejer sig om på en mærkelig måde bliver underordnede, forklaringer, som sløver sanserne og samvittigheden.

I digtets form kan hændelsen få lov til at stå rent. Kunsten kan udtrykke en anden sandhed, end den, som er underlagt den tilsyneladende nødvendighed. Kunsten kan udtrykke sig, kun bundet af det ene: Den menneskelige nødvendighed. Kunsten kan bryde med den kæde af årsager og virkninger, der tilsyneladende binder mennesker til at gøre det onde, som ingen vil, for nu igen at sige det med Paulus.

Kunsten kan sætte ord, billeder og lyd på en større verden, en anden verden. En forandret og forvandlet verden, måske. Derfor går kunsten og kirken så ofte hånd i hånd. Også her i kirken peges der på at det kunne være anderledes. At gå ind ad kirkedøren – sådan helt konkret eller i overført betydning – er samtidig at åbne døren til en verden, hvor der er frihed til at sætte medmennesket før alt andet.

Jesus forkynder forandringen og han er selv den forandring, han forkynder. Han har magt til at forvandle verden. For de 10 spedalske, der helbredes, er det indlysende nok en ganske konkret forandring med stor betydning for deres liv. Men de ni holder sig alligevel til det, de kender. De bemægtiger sig det store, der er sket for dem, ved at sætte det ind i den allerede givne ramme. Vi får det ikke at vide, men der er ingen grund til at tro at de ikke også er taknemmelige. Men vi må antage at de takker på den måde, det var skik og brug at takke på, at de giver Gud æren i deres egen helligdom. Kun den tiende indser, at der er tale om en dybere forandring. Kun han ser hvem Jesus er: at den, som kommer til Jesus, også kommer til Gud.

At den kraft, der helbredte fra sygdommen, er selve skaberkraften.

Der er noget pudsigt ved kronologien i hele fortællingen. Den hænger underligt sammen og oplysningerne får vi i en mærkelig rækkefølge. Alligevel er det måske

noget af det mest genkendelige, mere genkendeligt end spedalskhed og præster, hvis opgave det er at erklære de helbredte for rene. Hvor ofte viser det sig ikke mere end svært at få orden på de hændelser, som vi forsøger at fastholde i erindringen.

Jeg kan i hvert tilfælde tale for mig selv. Erindringer kan være noget af en rodebutik. Det erfarede jeg for nylig i forhold til en erindring, jeg har haft med mig i fyrre år; en erindring fra da jeg var 10 år gammel og min far skulle begraves. Eller måske er det ikke fyrre år, for hvornår indkapsler hukommelsen egentlig noget og gør det til en ”erindring”? I hvert tilfælde havde jeg disse billeder, af rejsen fra vores lille by til krematoriet i Esbjerg. De mange kilometer tilbagelagt på landevejen i sørgetempo bag den sorte rustvogn. Bedemanden i sort, selv i sorg, for hun kendte min far; hele den stemning hvor ens nærmeste gik rundt med fremmede ansigter, og alt var anderledes. Så for kort tid siden blev jeg gjort opmærksom på at jeg havde husket det helt forkert. Vi kørte ikke til Esbjerg, men *fra* Esbjerg, og vi kørte ikke til krematoriet men fra sygehuset. Nu faldt det hele på plads, jeg havde godt tænkt over, at der var noget i min erindring, der ikke rigtig stemte. Nu blev hullerne fyldt ud, logikken og kronologien genetableret og det hele hang sammen.

Men det mærkelige er, at det egentlig ikke gør nogen forskel. For landevejen, den sorte rustvogn, det fremmede i hele situationen, selv om vi var sammen i den nærmeste familie, alt det vigtige, var jo det samme. Erindring havde været helt forkert, men alligevel fuldstændig sand.

Sådan er det ikke altid årsagerne og deres virkninger, den kronologiske rækkefølge, der ligger inde med sandheden. De spedalske helbredes. De er nu ikke længere syge og engang vil de forhåbentlig se tilbage på dengang, de vil huske det vigtige vendepunkt i deres liv, hvor deres tilstand forandredes og de igen kunne være del af fællesskabet.

Men den tiende fik en frelse, som ikke er bundet til tid og sted. Som ikke er bundet til erindringens kronologi.

Igen låner jeg ord fra et digt af Mirian Due:

*En svimlende stjernehimmel bruser
hen over huset*

*og får to tidsligheder
til at bryde sammen
i mødet med hinanden
jeg ved ikke hvilken af dem
jeg skal gå ind i.*

Sådan er der ofte to tidsligheder – eller flere – på færde. Den kronologiske tid skrider fremad, med sin egen nødvendighed, en nødvendighed, som er uden for os. En nødvendighed, som er bundet til årsager og virkninger, rationelle kæder af handlinger og konsekvenser.

Men den frelse, som rækkes til os, er ikke bundet. Dét er evangeliet, som blev forkyndt dengang og som forkyndes til os, som er til stede lige nu og her. Vi kan hæve os derop, til stjernerne. Vi kan i troen bevæge os derhen, hvor tiden er en anden; hvor det, som vi mistede gives tilbage til os; hvor de forbindelser, som bristede, knyttes sammen på nye måder. Hvor den smerte, som vi lagde bag, os fyldes ud med glæde uden at vi af den grund fornægter eller fortrænger det, som gjorde ondt. Den frelse, som rækkes til os i dag, angår både fortid, nutid og fremtid. Den forandrer vores verden og giver os friheden tilbage. Alt det, som bandt os, alle de gamle historier om hvem, vi er, og hvad, vi kan, bliver nye. Du er ikke længere en fremmed i din egen verden, for den gamle trætte verden skabes på ny lige nu.

Det er muligt at løfte blikket, se dit medmenneske og gå ud i en fornyet verden.

Derfor lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd,

Du som var, er og bliver én sand treenig Gud,

Højlovet fra første begyndelse,

Nu og i al evighed. Amen

Kilde

www.juliedamlund.dk

Kilde type

Digitalt manuskript

Tags

Prædiken

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/julie-damlunds-praediken-14-sondag-efter-trinitatis>